

Sygn. akt XIII Ca 63/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu – Wydział XIII Cywilny Rodzinny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Rataj

Sędziowie: SSO Teresa Znaińska

SSR del. Elżbieta Kurkowska

Protokolant: Agnieszka Fryśna

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa **małoletniego D. K. (1) reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową D. J.**
przeciwko **R. K.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji wniesionej przez powoda od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 5 grudnia 2013 r. sygn. akt III RC 459/13;

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w pkt I i II o tyle, że początkową datę płatności alimentów ustalonych pkt I określa na dzień 11 lipca 2013 r.;

II. w pozostałej części apelację oddala.

Sygn. akt XIII Ca 63/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt III RC 459/13, z powództwa małoletniego D. K. (1) reprezentowanego przez matkę D. J. przeciwko R. K. o podwyższenie alimentów w pkt. I) zasądził od pozwanego na rzecz małoletniego powoda D. K. (1) alimenty w kwocie po 700 zł miesięcznie, płatne do 10-go dnia każdego miesiąca z góry, do rąk matki małoletniego powoda D. J. wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 26 listopada 2013 r. w miejsce alimentów po 500 zł miesięcznie ustalonych ugodą zawartą przed tut. Sądem w dniu 3 marca 2010 r. w sprawie RIIC 55/10; w pkt. II) dalej idące powództwo oddalił; w pkt. III) kosztami postępowania w kwocie 120 zł obciążył pozwanego nakazując mu aby uiścił w/w kwotę na rzecz Skarbu Państwa, w pozostałym zaś zakresie kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa; w pkt. IV) wyrokowi w pkt. I nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Rozstrzygnięcie powyższe Sąd Rejonowy wydał na podstawie m.in. następujących ustaleń faktycznych:

Ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu w dniu 3 marca 2010 r. w sprawie R III C 55/10, pozwany R. K. zobowiązał sięłożyć na utrzymanie małoletniego powoda D. K. (1) i jego brata D. K. (2) alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie na każde z dzieci, tj. łącznie 1000 zł miesięcznie, płatne do dnia 10-

go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat do rąk matki małoletnich powodów D. J., poczynając od dnia 1 marca 2010 r.

W dacie zawarcia ugody powód D. K. (1) miał niespełna 2 lata i uczęszczał do żłobka. Chorował z powodu alergii oraz miał częste infekcje górnych dróg oddechowych. Matka powoda poszukiwała pracy, pracowała dorywczo jako opiekunka środowiskowa. Pozwany pracował dorywczo w branży budowlanej i deklarował miesięczny dochód w kwocie 3.000 zł. Mieszkał sam. Na utrzymaniu obojga był wówczas małoletni syn D. K. (2), który w tym czasie był uczniem technikum elektronicznego.

Obecnie małoletni powód D. K. (1) ma 5 lat. Uczęszcza do przedszkola. Jest alergikiem, musi używać specjalnych środków higieny (mydło, szampon, krem). Nosi okulary korekcyjne, często choruje na górne drogi oddechowe. Nadto małoletni D. musi korzystać z pomocy logopedy. Z uwagi na stan zdrowia musi korzystać w z wyjazdów sanatoryjnych. Miesięczny koszt utrzymania małoletniego D. K. (1) wynosi około 1.000 zł. Na kwotę tą składają się opłaty za: przedszkole 195 zł, leczenie i zakup specjalnych kosmetyków 200 zł, wyżywienie 400 zł, odzież 100 zł, mieszkanie 130 zł, rozrywkę, zakup zabawek 50 zł i inne okazyjne koszty związane na przykład z wypoczynkiem wakacyjnym. Chłopiec mieszka z matką, wujem i babcią. Matka powoda pracuje w szpitalu i zarabia kwotę około 1700 zł netto miesięcznie. Choruje na chorobę zwyrodnieniową krążków międzykręgowych odcinka lędźwiowego kręgosłupa z objawowym zespołem bólowym w okresie zaostrzenia. Winna być poddana rehabilitacji.

Pozwany R. K. nadal pracuje dorywczo w branży budowlanej zarabia około 2000 zł miesięcznie. Mieszka z ciotką, której płaci za wynajem pokoju kwotę 800 zł miesięcznie. Od września 2013 r. nie płaci alimentów na starszego syna w kwocie 500 zł miesięcznie. Obowiązek alimentacyjny nie został formalnie uchylony ale D. K. (2) uzyskał pełnoletniość, nie kontynuuje edukacji, podjął zatrudnienie i utrzymuje się samodzielnie. W przedmiocie alimentów porozumiał się z pozwanym.

Pozwany przez okres dwóch lat prowadził działalność gospodarczą, którą następnie w czerwcu 2013 r. zawiesił. W 2012 r. pozwany osiągnął przychód w wysokości 53.954,48 zł. Od 3 października 2013 r. zarejestrowany jest w PUP jako osoba bezrobotna. W dniu 25 lutego 2013 r. zaciągnął pożyczkę w wysokości 13.146, której miesięczna rata do spłaty wynosi 267,89 zł. Zadłużony jest także na kwotę 3.949,91 zł. Pozwany okazyjnie uczestniczy w życiu syna. Raz na jakiś czas zabiera go na spacer.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy, po dokonaniu wykładni treści przepisu art. 138 kro uznał, że powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Rejonowego koszty utrzymania małoletniego z uwagi na wiek oraz stan jego zdrowia od czasu zasądzenie poprzednich alimentów wzrosły. Sąd Rejonowy uwzględnił także spadek siły nabywczej pieniądza, jaki nastąpił od czasu ustalania wysokości zobowiązania alimentacyjnego. Wskazano, że zwiększeniu uległa możliwość w zakresie alimentowania małoletniego powoda ze strony pozwanego z uwagi na okoliczność, że syn stron D. K. (2) jest już na swoim utrzymaniu i wyprowadził się z domu. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że pozwany poza alimentami w chwili obecnej nie partycypuje w żaden inny sposób w kosztach związanych z utrzymaniem małoletniego powoda. W ocenie Sądu I Instancji uzasadniony koszt utrzymania małoletniego powoda wynosi około 1000 zł, zaś podana przez matkę małoletniego powoda wysokość kosztów utrzymania syna została znacznie zawyżona i w żaden sposób w niniejszym procesie nie udowodniona. Dalej Sąd wskazał, że od czasu ustalania wysokości zobowiązania alimentacyjnego sytuacja materialna matki małoletniego, jak i pozwanego w zasadzie nie uległa zmianie. Pozwany w dalszym ciągu utrzymuje się z prac dorywczych w branży budowlanej. Pozwany w zasadzie nie realizuje obowiązku alimentacyjnego wobec syna poprzez osobisty udział w jego wychowaniu. Zdaniem Sądu aktualne usprawiedliwione potrzeby uprawnionego małoletniego oraz możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego uzasadniają podwyższenie alimentów do kwoty po 700 zł miesięcznie. W pozostałym zakresie powództwo należało oddalić. Zdaniem Sądu Rejonowego ojciec dziecka winien partycypować w jego utrzymaniu w większym zakresie, bowiem matka chłopca niemalże w całości realizuje swój obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste starania w jego wychowanie. Określając datę podwyższenia alimentów na dzień zamknięcia rozprawy Sąd miał na uwadze fakt, że strona powodowa nie

udowodniła w żaden sposób, że jakiegokolwiek potrzeby powoda nie zostały zaspokojone. O kosztach postępowania sądowego orzeczono na podstawie art. 100 kpc, natomiast o rygorze natychmiastowej wykonalności, Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 5 grudnia 2013 r. wniósł małoletni powód reprezentowany przez matkę D. J., zaskarżając wyrok w punkcie I, w części dotyczącej wskazania daty początkowej płatności podwyższonych alimentów i w zakresie punktu II wyroku. Skarżąca zarzuciła:

1/ naruszenie przepisów prawa materialnego a w szczególności:

- art. 133 § 1 kro w zw. z art. 135 § 1 kro z uwagi na nieuwzględnienie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda, jak i możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego;

- art. 135 § 2 kro poprzez jego niezastosowanie wobec nieuwzględnienia osobistych starań matki powoda przy ustalaniu kosztów jego utrzymania;

- art. 138 kro poprzez nieudanie pełnej zmiany stosunków związanych z opieką nad małoletnim powodem oraz zasądzenie należnej kwoty alimentów poczynając od zamknięcia rozprawy a nie złożenia powództwa;

2/ naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 232 kpc w zw. z art. 233 kpc poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i przyjęcie w oparciu o jednostronnie przedstawione dowody, trudnej sytuacji pozwanego, gdy tymczasem pozwany nie przedstawia pełnej listy posiadanych samochodów, nie dokumentuje ponoszonych kosztów utrzymania, jak np. kosztów opłaty za mieszkanie czy wyżywienie;

3/ naruszenie art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez uniemożliwienie korzystania przez małoletniego w procesie cywilnym z takich środków obrony swoich praw jak pozwany, co przejawiało się odmową przyznania pełnomocnika z urzędu w sytuacji gdy pozwany był reprezentowany przez adwokata z wyboru, co spowodowało, iż zasada równości stron nie była zachowana;

4/ błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść polegający na błędnym przyjęciu, iż pozwany nie ma możliwości zarobkowych i majątku, jaki mógłby być przeznaczony na zwiększenie alimentów na rzecz małoletniego powoda.

W uzasadnieniu powód wskazał na treść art. 135 kro, szeroko przytaczał orzeczenia, komentarze, tezy orzecznictwa dotyczące w szczególności art. 135 kro zarzucając jeszcze raz, że Sąd Rejonowy nie uwzględnił ogromnych starań matki o wychowanie małoletniego powoda i tylko w nieznacznym stopniu zwiększył obowiązek alimentacyjny pozwanego, nie uwzględnił że dziecko pozostaje pod stałą opieką lekarską z powodu nawracających infekcji dróg oddechowych, że ma problemy alergiczne, co powoduje zwiększony koszt jego utrzymania. Nadto, że Sąd uwzględnił w niewielkim stopniu spadek siły nabywczej pieniądza. Zarzucił także, że Sąd nie uwzględnił prawidłowo możliwości zarobkowych pozwanego.

Mając na uwadze powyższe strona powodowa wniosła o:

1/ zmianę zaskarżonego orzeczenia i podwyższenie alimentów o kwotę 500 zł do łącznej kwoty 1000 zł miesięcznie w miejsce kwoty 500 zł ustalonej ugodą sądową z dnia 3 marca 2010 r. w sprawie o sygn. akt III RC 55/10;

2/ uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Pozwany w odpowiedzi wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej zasługuje na częściowe uwzględnienie, tj. w zakresie ustalenia daty początkowej podwyższonych alimentów.

Sąd Rejonowy przeprowadził wnikliwe postępowanie dowodowe i na jego podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własną podstawę rozstrzygnięcia. Sąd Rejonowy powołał właściwe przepisy prawne i przeprowadził ich prawidłową wykładnię. Ostateczną ocenę materiału dowodowego i wnioski Sądu Rejonowego w zakresie rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy uznał za trafne.

Odnosząc się do zarzutów apelacji podnieść należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował art. 138 kro i dokonał porównania „momentu początkowego”, czyli sytuacji stron w dacie ugody zawartej przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu w dniu 3 marca 2010 r. w sprawie o sygn. akt R III C 55/10, w której zostały ustalone alimenty na rzecz małoletniego powoda na kwotę 500 zł miesięcznie oraz obecnej sytuacji stron i prawidłowo uznał, że doszło do „zmiany stosunków” o której mowa w art. 138 kro.

Wbrew zarzutom apelacji ocena dowodów dokonana przez Sąd Rejonowy nie przekracza granicy określonej w art. 233 § 1 kpc.

Sąd ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych. Reguła ta, współokreślająca granice swobodnej oceny dowodów nie będzie zachowana, jeżeli wnioski wyprowadzone przez sąd przy ocenie dowodów nie układają się w logiczną całość zgodną z doświadczeniem życiowym, lecz pozostają ze sobą w sprzeczności, a także gdy nie istnieje logiczne powiązanie wniosków z zebrany w sprawie materiałem dowodowym (uzas. wyroku SN z dnia 9.12.2009 r., IV CSK 290/09).

Zdaniem Sądu Okręgowego w świetle przytoczonych motywów zaskarżonego wyroku nie ma uzasadnionych powodów by - w myśl zarzutów skarżącego - zakwestionować istnienie logicznego związku między treścią przeprowadzonych dowodów a ustalonymi na ich podstawie w drodze wnioskowania faktami stanowiącymi podstawę zawartego w nim rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy uznał, że Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił usprawiedliwione potrzeby małoletniego powoda na kwotę około 1000 zł miesięcznie, mając na uwadze jego wiek oraz sytuację majątkową jego rodziców i stopę życiową.

Prawidłowo Sąd Rejonowy uznał, że matka dziecka zawiążyła miesięczne koszty utrzymania syna.

Sąd Rejonowy wbrew zarzutom apelacji uwzględnił w kwocie zasądzonych alimentów określonych na 700 zł możliwości zarobkowe pozwanego a także okoliczność, że to matka swoją pracą wychowawczą swój obowiązek realizuje w ten sposób i stąd pozwany winien łożyć finansowo w większym zakresie niż matka mając na uwadze i tę okoliczność, którą Sąd Okręgowy uznaje, że koszt utrzymania dziecka wynosi około 1000 zł, przy uwzględnieniu również jego stanu zdrowia.

Prawidłowo Sąd Rejonowy również ustalił, że możliwości zarobkowe pozwanego, które kształtują się w ocenie Sądu Okręgowego na poziomie około 2500 zł miesięcznie, pozwalają na łożenie zasądzonych alimentów na rzecz małoletniego powoda. Również Sąd I Instancji uwzględnił właściwie, że po stronie pozwanego zmieniła się sytuacja o tyle, że nie łoży już alimentów na rzecz starszego syna D. K. (2), ale i ta sytuacja zmieniła się również po stronie matki małoletniego powoda, albowiem również ona nie dokłada swojej części wkładu finansowego w utrzymanie starszego syna, który zresztą się wyprowadził. Zmianie uległa od daty poprzedniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego sytuacja materialna matki o tyle, co podkreśliła przedstawicielka ustawowa na rozprawie odwoławczej w dniu 14 maja 2014 r., że obecnie zwiększyły się koszty utrzymania mieszkania, ponieważ aktualnie (po śmierci matki D. J.) dzielony jest ten koszt na dwie a nie trzy osoby.

Sąd Okręgowy uznał, że zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. jest chybiony o tyle, że zapis ten stanowi o równych prawach obywateli. W ocenie Sądu Okręgowego

Sąd Rejonowy nie odmówił powodowi żadnego z tych praw, określił jedynie ich zakres na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jak również na gruncie przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Sąd Okręgowy za chybione uznał natomiast orzeczenie w zakresie oznaczenia daty początkowej podwyższonych alimentów. Wbrew temu co uznał Sąd Rejonowy, żądanie strony powodowej opierało się na przepisie art. 138 kro i art. 133 kro, a nie na podstawie art. 137 § 2 kro. Strona powodowa nie musiała wykazywać jakie potrzeby zostały zaspokojone w dacie, kiedy już powództwo o alimenty zostało wniesione. Dlatego Sąd Okręgowy zmienił datę początkową płatności alimentów od dnia wniesienia powództwa, tj. od dnia 11 lipca 2013 r.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zmienił częściowo zaskarżony wyrok w pkt I i II o tyle, że początkową datę płatności alimentów ustalonych pkt I określił na dzień 11 lipca 2013 r., o czym orzeczono w pkt. I wyroku na podstawie art. 386 § 1 kpc.

W pozostałej części apelacja powoda podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc, co znalazło wyraz w pkt. II sentencji wyroku.